

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Μ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2578

Τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ
Πέμπτη 24 Αὐγούστου 2023

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Πῶς θέλει τοὺς ἱερεῖς ὁ ἅγιος Κοσμᾶς

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, ἡ ἀγία μας Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴ μνήμη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς δὲν εἶνε ἀπὸ τοὺς παλαιούς ἁγίους· δὲν ἔζησε οὔτε στὸν 1ο αἰῶνα ποὺ ζοῦσαν οἱ ἀπόστολοι, οὔτε στὸν 2ο αἰῶνα ποὺ ἔζησαν ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος καὶ ὁ ἅγιος Πολύκαρπος, οὔτε στὸν 3ο ἢ 4ο, τὸν χρυσὸ αἰῶνα ποὺ ἔζησαν οἱ οἰκουμενικοὶ πατέρες καὶ διδάσκαλοι Χρυσόστομος Γρηγόριος Βασίλειος, οὔτε στὸν 6ο ἢ 7ο ἢ 8ο αἰῶνα ποὺ ἔζησε ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, οὔτε στὸν 9ο αἰῶνα ποὺ ἔζησε ὁ μέγας Φώτιος, οὔτε στὸν 14ο ἢ 15ο αἰῶνα ποὺ ἔζησαν ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς καὶ ὁ Μᾶρκος Εὐγενικός. **Ἔζησε κοντὰ στὰ χρόνια μας**, στὸν 18ο αἰῶνα, μέσα στὴν τουρκοκρατία.

Γεννήθηκε τὸ 1714 στὸ Μέγα Δένδρο τῆς Αἰτωλίας καὶ μαρτύρησε σὰν σήμερα τὸ 1779 στὴν Ἡπειρο δίπλα στὸν Ἄωο ποταμό. Γνώρισα τὴ δεκαετία τοῦ '30 στὴν Ἀκαρνανία γέροντες ποὺ μὲ συγκίνησι θυμοῦνταν τὸν παπποῦ τους νὰ λέη, ὅτι **πρόλαβε τὸν ἅγιο Κοσμᾶ**· μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς κρατοῦσαν καὶ μικρὰ ξύλινα σταυρουδάκια ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μοίραζε ὁ ἅγιος στὰ Βαλκάνια.

Γι' αὐτὸ ἡ διδαχὴ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ μεταφέρει τὴν ἠχὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ γένους μας. **Ὅσα λέει εἶνε νωπά**, φρεσκότατα. Ἐλέγχοντας ἐλαττώματα τῆς ἐποχῆς του νομίζεις ὅτι ἐλέγχει τὴν ἐποχὴ μας. Οἱ Διδαχὲς του εἶνε καθρέφτης τῶν ἀρετῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλαττωμάτων μας.

Ἀπ' ὅλα ὅσα λέει ἐκεῖ, ἄς πάρουμε τώρα ἓνα μόνο θέμα· ἄς δοῦμε τί διδάσκει **γιὰ τὴν ἱερωσύνη**· πῶς βλέπει ὁ ἅγιός μας τοὺς ἱερεῖς, τί ἰδέα εἶχε γι' αὐτοὺς ὁ κόσμος τῆς ἐποχῆς του, ἀλλὰ καὶ ποιὸ σήμερα εἶνε τὸ δικό μας χρέος ἀπέναντι στὸν ἱερό κληρο μας (οἱ παραπομπὲς ποὺ ἀκολουθοῦν γίνονται στὸ βιβλίο μας Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀθήνα 2014³²).

● Ἀπαντᾷ σὲ χλευαστὰς καὶ πλανεμένους.

Ἦ ὑπῆρχαν καὶ τότε κάποιοι, ὄχι πολλοί, μοντέρνοι φερμένοι ἀπὸ τὴ Δύσι, ποὺ **περιφρονοῦσαν τὸν παπᾶ**· δὲν χαιρετοῦσαν τὸν ἱερέα τοῦ Ὑψίστου, ποὺ μὲ τὸ τριμμένο ράσο σήκωνε τὸ σταυρό του καὶ μαρτυροῦσε κάθε μέρα μαζί μὲ τὸ σκλαβωμένο γένος· ὅταν ὁμως περνοῦσε ὁ μπέης

ἢ ὁ πασᾶς, οἱ πλούσιοι καὶ ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας, τότε ἔπεφταν καὶ φιλοῦσαν τὰ πόδια τους. Βλέποντας αὐτὰ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς λυπόταν καὶ ἔλεγε· *«Νὰ τιμάτε τοὺς ἱερεῖς σας· καὶ ἂν τύχη ἓνας ἱερεὺς καὶ ἓνας βασιλεὺς, τὸν ἱερέα νὰ προτιμήσης»* (σ. 153, βλ. & σ. 198). Ὁ παπᾶς ἔχει ἐξουσία παραπάνω κι ἀπὸ τὸ βασιλιά. Γιατὶ κι ὁ βασιλιάς, ὅταν ξεψυχᾷ, σὰν ἁμαρτωλός, τὸν παπᾶ θὰ ζητήσῃ νὰ ἐξομολογηθῇ τ' ἁμαρτήματά του.

Προχωροῦσε ἀκόμη περισσότερο· *«Καὶ ἂν τύχη ἓνας ἱερεὺς καὶ ἓνας ἄγγελος, τὸν ἱερέα νὰ προτιμήσης, διότι ὁ ἱερεὺς εἶνε ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. ... Ὁλος ὁ κόσμος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν δὲν δύνανται νὰ τελειώσουν (νὰ μεταβληθοῦν δηλαδῆ) τὰ ἄχραντα μυστήρια, καὶ ἓνας ἱερεὺς, ἔστω καὶ ἁμαρτωλός, δύναται μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος νὰ τὰ τελειώσῃ»* (ἐ.ἀ.).

Ἦ ἔλεγε ἀκόμα ὁ ἅγιος Κοσμᾶς καὶ σ' ἐκείνους τοὺς ἄλλους ποὺ **διέκριναν τοὺς ἱερεῖς σὲ εὐλαβεῖς καὶ ἀνευλαβεῖς**, κι ἂν ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶχε παρεκτραπῆ δὲν τὸν πλησίαζαν· *«Ἐνας ἄνθρωπος ἐξομολογεῖτο δεκαπέντε χρόνους εἰς ἓνα πνευματικόν· καὶ πηγαίνοντας πάλι νὰ ἐξομολογηθῇ τὸν εὔρε ὁποῦ ἐπόρνευε μὲ μίαν γυναῖκα. Καὶ λέγει· Ἄχ! ἀλλοίμονον. ... ὅσα καὶ ἂν μοῦ ἐσυγχώρησεν εἶνε ὅλα ἀσυγχώρητα. ... Εἰς τὴν ὁδὸν ἐδίψασε. Πηγαίνει παρέκει καὶ εὐρίσκει ἓνα νερόν, ὁποῦ ἔτρεχε τόσον καθαρόν, ὥστε λέγει· Ἐὰν ἐδῶ τοῦτο τὸ νερόν ἔχει τόσην καθαρότητα, ἀμὴ ἐκεῖ εἰς τὴν βρύσην ὁποῦ τρέχει πόσην διαφορὰν θὰ ἔχη; Ἔσκυψε καὶ ἔπιε. Πηγαίνοντας ἔφθασεν εἰς τὴν βρύσην καὶ βλέπει τὸ νερόν ὁποῦ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα ἐνὸς σκύλου! Ἀναστένανε καὶ λέγει· Ἀλλοίμονον εἰς ἐμένα· ἐμαγαρίστηκα. Τότε ἄγγελος Κυρίου τοῦ λέγει· Διατί πρῶτον ὁποῦ ἔπιες τὸ νερόν δὲν ἐμαγαρίστης, καὶ τώρα ὁποῦ εἶδες ὁποῦ βγαίνει ἀπὸ τοῦ σκύλου τὸ στόμα τὸ ἐμίσησες; Μήπως δὲν εἶνε τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ ἔκαμε τὸν οὐρανὸν τὴν γῆν καὶ τὰ πάντα; Ἐὰν ὁ σκύλος εἶνε ἀκάθαρτος, μὴ λυπεῖσαι, τὸ νερόν δὲν εἶνε ἰδικόν του. Ὁμοίως καὶ ὁ πνευματικὸς ὁποῦ σὲ ἐξομολογοῦσε· ἢ συγχώρησις ὁποῦ σοῦ ἔκαμε μήπως ἦτο ἰδική του; Ἐκεῖνη εἶνε τοῦ ἁγίου Πνεύματος. ... ὅσα καὶ ἂν σοῦ ἐσυγχώρησεν, εἶνε ὅλα συγχωρημένα»* (σσ. 276-7).

Ἔτσι εἶνε καὶ ἡ Ἐκκλησία. Παπᾶδες καὶ δεσποτάδες ἄτακτοι καὶ ἀκάθαρτοι στὴ ζωὴ, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θὰ φορέσουν τὸ πετραχήλι καὶ λειτουργοῦν, δὲν εἶνε πλέον ὁ ἄλφα ἢ ὁ βῆτα ἄνθρωπος· εἶνε στὴ θέσι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπ' αὐτοὺς βγαίνει ἀμόλυντο τὸ νερὸ τῆς Ὁρθοδοξίας.

● Ὑπερασπίζεται λοιπὸν τοὺς κληρικούς, ἀλλὰ

μή νομίζετε ότι τους κολακεύει. Όχι, με γλώσσα Ἠλία και Προδρόμου **ἐλέγχει τὰ ἐλαττώματά** τους, τὴν ἀσέβειά τους, τὴ φιλαργυρία τους, τὴν ἀμέλεια και ἀδιαφορία τους γιὰ τὸ ποίμνιο κ.ἄ..

Πῶς ἀκριβῶς ἤθελε τοὺς ἱερεῖς; τί **προσόντα** ἀπαιτοῦνται, τί **εὐθύνες** και **χρέη** ἔχουν; Νὰ εἶνε ἀνιδιοτελεῖς και ἀφιλάργυροι, νὰ παρέχουν τίς ὑπηρεσίες τους δωρεάν ὅπως και οἱ ἴδιοι δωρεάν («χωρὶς ἄσπρα») ἔλαβαν τὴν χάρι, νὰ εἶνε καθαροὶ σὰν ἄγγελοι, νὰ ἔχουν τὴν ἡλικία ποὺ ὀρίζουν οἱ ἱεροὶ κανόνες (30 ἐτῶν και ἄνω), νὰ ξέρουν γράμματα γιὰ νὰ ἐξηγοῦν τὸ Εὐαγγέλιο· και νὰ τοὺς παρακαλῆ ὁ λαὸς και ὁ ἐπίσκοπος και τότε νὰ γίνωνται κληρικοὶ (βλ. σσ. 108, 153, 199).

«Νὰ μὴν πεισμώνουσι, νὰ μὴ δέχωνται κατάκρισιν, νὰ μὴ βάνουσι σκάνδαλα, νὰ μὴ γίνωνται μάρτυρες εἰς κάθε πρᾶγμα, γκοτζαμπάσσηδες, ...καπεταναραῖοι... Νὰ εἶνε ταπεινοί, φρόνιμοι, νὰ μὴν ἀφορίζουν, νὰ μὴν ὀργίζωνται, νὰ μὴν καταρίζωνται, νὰ μὴν ἔχουν ἔχθραν, νὰ μὴν μεθοῦσι, νὰ εἶνε λαμπροὶ ὡσαν ἀκτίνες τοῦ ἡλίου» (σσ. 264).

Στὴ **λατρεία** νὰ ἐπιβάλλουν ἡσυχία, νὰ διαβάζουσαν «παστρικά και μεγαλοφώνως διὰ νὰ ἀκούουσαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ» ὥστε νὰ μὴν κάνουν συζητήσεις («λακρινιά»). «Τί πρέπει νὰ κάμης, παπᾶ μου...; Νὰ ἀνεβῆς ὑψηλὰ και νὰ λέγης με κατάνυξιν και μεγαλοφώνως· “Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...”. Καὶ ἂν ἤμπορῆς νὰ κλαίης, διὰ νὰ διώξης τὸν διάβολον ἀπὸ τὴν καρδίαν τῶν Χριστιανῶν και νὰ φέρης τὸν Χριστόν, νὰ διώξης τὴν πορνείαν και νὰ φέρης τὴν παρθενίαν, νὰ διώξης τὴν ὑπερηφάνειαν και νὰ φέρης τὴν ταπεινώσιν» (σσ. 229-31).

● **Μεριμᾶ γιὰ τὴν ἁρμονία κλήρου και λαοῦ.**

Γράφει σὲ Χριστιανούς· «Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου σας ... παραπονεῖται ἐνώπιόν μου ὅτι ἡ εὐγενία σας δὲν κάμνετε ὅ,τι σᾶς συμβουλεύει αὐτὸς και ὅ,τι προστάζει ἡ Ἐκκλησία· και τοῦτο, ἀδελφοί μου, με λυπεῖ πολὺ» (σ. 290). Αὐτὰ πρὸς τὸ παρόν.

Ἄλλὰ θὰ ῥθουν χρόνια ἄσχημα, προφήτευσσε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ποὺ παπᾶδες και δεσποτάδες θὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ δρόμο τους· δὲν θὰ ἔναι ἀφιλάργυροι, πρᾶοι και ἡσυχιοὶ, φωτεινοὶ και διδακτικοί· θὰ πέσουν πολὺ χαμηλά, θὰ ζοῦν κοσμικά (θὰ διασκεδάζουσαν, θὰ καπνίζουσαν, θὰ παίζουσαν παιχνίδια, θὰ κάνουν ὅ,τι κάνει ὁ κόσμος)· κι ὅταν οἱ κληρικοὶ γίνουσαν σὰν τοὺς λαϊκοὺς, τότε οἱ λαϊκοὶ θὰ γίνουσαν σὰν τὰ κτήνη, και τότε ἔξει τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ὅταν ὁ παπᾶς εἶνε στὸ ὕψος του, κρατιέται και ἡ κοινωμία· ὅταν «τὸ ἄλας μωρανθῆ» (Ματθ. 5,13. Λουκ. 14,34), τὸ φῶς γίνη σκοτάδι κι ὁ ὀδηγός μας στραβωθῆ (βλ. Ματθ. 15,14), ἀλλοίμονο στὸν κόσμο.

Φροντίζει γιὰ τὴν εἰρήνην, προβλέπει ὅμως μέλλον δυσοίωνα· «Θὰ ῥθῆ καιρὸς ποὺ δὲν θὰ ὑπάρχη αὐτὴ ἡ ἁρμονία ποὺ εἶνε σήμερα μεταξύ λαοῦ και κλήρου» (σσ. 290, 308/56). Ἡ κατάπτωσι εἶχε ἤδη ἀρχίσει· «Ἐἶνε δύσκολον τὴν σήμερον νὰ σωθοῦσαν πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς κ.λπ.. Διὰ τοῦτο σᾶς συμβουλεύω, ἅγιοι ἱερεῖς, τώρα ποὺ ἔχετε καιρόν, μετανοήσατε, ἵνα σωθῆτε» «Ὅτι κληρικοὶ θὰ γίνουσαν οἱ χειρότεροι και οἱ ἀσεβέστεροι τῶν ὀλων» (σσ. 155, 308/57). Καὶ τέλος κάτι φρικτό, σὰν κατάρρα· «Τὸν παλαιὸ καιρὸ οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἤθελαν νὰ παιδεύουσαν κανένα ἄνθρωπον, ἔκαναν ὄρκον και ἔλεγον, ... ὁ Θεὸς νὰ τὸν βάλῃ με τοὺς ἱερεῖς» τῶν ἐσχάτων αἰώνων (σ. 155).

Γιὰ τὸ συχνὸ ἀμάρτημα, ποὺ δηλητηριάζει τίς σχέσεις κλήρου και λαοῦ, τὴν **ἱεροκατηγορία**, λέ-

ει· «Νὰ μὴ κατηγορῆτε τοὺς παπᾶδες σας, νὰ μὴ τοὺς ὑβρίζετε... , διότι βάνετε φωπιὰ και καίεσθε» (σ. 198).

Θὰ ἦταν μακρὸς ὁ λόγος, ἐὰν παραθέταμε ὀλη τὴν σχετικὴ διδασκαλία.

Αὐτὰ ἔλεγε τότε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ἀδελφοί μου. **Τί θὰ ἔλεγε σήμερα;** Τὰ λόγια του δὲν ἀπέχουσαν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ συγχρόνου ἱερατείου.

Τιμᾶται σήμερα ὁ κλῆρος; Προχθὲς ἕνας παπᾶς μου ἔλεγε με δάκρυα, ὅτι κατέβηκε στὸ δημόσιο δρόμο και περίμενε τὸ λεωφορεῖο. Ἐνας σωφφὲρ τὸν εἶδε, μὰ δὲν σταμάτησε νὰ τὸν πάρῃ. Σὲ πεντακόσα μέτρα εἶδε ἕνα δεσποινάριο με σοῦπερ μίνι· ἐκείνη τὴν πῆρε και τὴν ἔβαλε στὸ κάθισμα δίπλα του. Τὸ ρᾶσο δὲν τὸ ἤθελε, νὰ ἔχη εὐλογία, τὸ γύναιον εἶχε γι' αὐτὸν μεγαλύτερη ἀξία.

Σὲ μιὰ παρέα ἕνας χλευάζει τὸν κλῆρο και ὀλοιοι σιωποῦσαν· **σύ**, ποὺ ξέρεις τὸν ἱερέα σου, **γιατί δὲν τὸν ὑπερασπίζεσαι;** Ἐὰν κατηγοροῦσαν τὸν πατέρα σου, θὰ μιλοῦσαν· πατέρας σου ὅμως εἶνε κι αὐτός. Ἄμαρτάνει ὁ ἱεροκατήγορος, ἀλλ' ἀμαρτάνεις κ' ἐσύ ποὺ σιωπᾶς.

Ἐτσι σήμερα, ἐνῶ ἀπὸ Κερκύρας μέχρι Ἐβρου ὑπάρχουσαν **χίλια χωριὰ χωρὶς παπᾶ**, ὁ λαὸς μας τὰ καλύτερα παιδιὰ του δὲν τὰ δίνει νὰ γίνουσαν ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου. Εἶνε κι αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ σημάδια μεγάλης **διαφθορᾶς** τοῦ γένους μας,

Περιφρονημένο εἶνε σήμερα τὸ ρᾶσο. Δὲν τολμᾶ ὁ παπᾶς νὰ ἐμφανιστῆ και κάποιος τεντυμπόνης θὰ γελάση και θὰ χειρονομήση ἄσχημα. Γι' αὐτὸ πολλοὶ θεολόγοι λένε· Δὲν γινόμαστε παπᾶδες· τώρα με τὴ γραβάτα εἶμαστε κύριοι, φορέσαμε τὸ ρᾶσο; ξευτιλιζόμαστε. Δὲν ἔχουσαν ἡρωισμό.

Ποιὸ εἶνε τὸ δικὸ μας χρέος; Τὸν παπᾶ νὰ τὸν βλέπουσαν ὀλοιοι (ἄντρες - γυναῖκες, φτωχοὶ - πλούσιοι, ἄρχοντες - ἀρχόμενοι) **σὰν ἄγγελο** ποὺ δὲν πατάει στὴ γῆ. Ὅταν οἱ κληρικοὶ ζοῦσαν ἔτσι σὰν ἄγγελοι, τότε οἱ λαϊκοὶ θὰ ζοῦσαν σὰν ἄνθρωποι.

Εὐχομαι, κάποιιοι νέοι, πιστοὶ στὸ λάβαρο τῆς Ὀρθοδοξίας, νὰ γίνουσαν νέοι Κοσμᾶδες Αἰτωλοὶ, νὰ φέρουσαν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ μέχρι Νείλου και Οὐγκάντας και Ἀλάσκας. Τὸ **πιστεῦω** και με τὴν πίστι αὐτὴ ἐργάζομαι μεσ' στὴν Ἐκκλησία. Ἐμεῖς εἶμαστε πλέον ἡ δύσις, ἄλλοι εἶνε ἡ ἀνατολή. Οἱ εὐχὲς και προσευχὲς μας εἶνε ὑπὲρ τῶν νέων ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐλπίζω στὸ Θεό. Ἄς τὸν παρακαλέσουσαν, σὰν φυλὴ ἀδικημένη, με ἑκατοντάδες νεκροὺς ποὺ ἔπεσαν στὰ Βορειοηπειρωτικὰ χῶματα, νὰ μᾶς ἀξιῶση κάποτε **νὰ γιορτάσουσαν** τὴ μνήμη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ **ἐκεῖ**, κοντὰ στὸν Ἀῶο ποταμό, ποὺ τὸν ἔβαψε με τὸ αἷμα του, και νὰ στήσουσαν ἐκεῖ μεγάλο **σταυρό**, σύμβολο πίστεως και πατρίδος, με τὸ «Ἐν τούτῳ νίκα».

Εἴθε ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ νὰ φυλάττῃ και ἀγιαζῆ ὀλους μας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**